

Гелемей Микола Олегович, провідний науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи НАВС, кандидат юридичних наук

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ МІЖЕТНІЧНОЇ НЕТЕРПИМОСТІ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Україна в черговий раз опинилася на історичному роздоріжжі. Криза практично всіх сфер суспільного життя не могла не позначитися і на міжнаціональних та міжконфесійних відносинах. Політичні, соціокультурні розмежування криють у собі небезпечну конфліктогенну складову, і саме тому дослідження проблеми впливу на функціонування політичної системи України локальних, регіональних, культурних, етнічних, мовних та конфесійних розбіжностей є надзвичайно важливим. Нова політична реальність зіткана із суперечностей і неоднозначностей, подолання яких можливе тільки за умови суспільної консолідації. За нинішніх умов вона стає не лише засобом досягнення політичної, соціальної, між-національної злагоди, але й - стратегічним завданням, умовою збереження державного суверенітету, найважливішою складовою процесу становлення сучасної української політичної нації.

Дослідження, що здійснювалися науковцями, орієнтованими переважно на механістичну адаптацію західних моделей гармонізації чи принаймні гуманізації міжнаціональних та міжконфесійних проблем у сучасній Україні, не виявили своєї спроможності у сучасному вітчизняному соціокультурному та етнополітичному просторі. Латентні, а зараз і гострі міжнаціональні (міжконфесійні) протиріччя потребують

вироблення дієвих політичних інструментів, технологій, механізмів задля мінімізації конфліктогенного потенціалу та налагодження міжнаціональної взаємодії[1].

Розуміючи суспільство та державу як цілісну та взаємопов'язану систему, базовим підґрунтям якої є інституційні та культурні компоненти, дієвою формулою для України щодо розв'язання чотирьох основних завдань: державотворення, формування національної ідентичності, політичної нації та громадянського суспільства тощо - вбачаємо єднання державно-політичного і соціально-економічного механізмів із механізмами соціально- культурних змін.

Мотиви суспільно-політичного гатунку об'єднали значну частину політично активних громадян й довкола ухвалення Закону України «Про засади державної мовної політики». У цьому разі єднання і протистояння були умотивовані політико-ідеологічними цінностями й орієнтаціями, пов'язаними із процесами формування політичної та національної ідентичності. Звернімо увагу на цей приклад не лише як на свідчення наявності кризових суспільних явищ у формуванні загальноукраїнської ідентичності, а як на вияв якісно іншого рівня мотивації, дія якої спрямована на цілу сферу державної політики, якою є гуманітарна. Тут ідеться про мету стратегічного характеру, пов'язану з процесом конструювання суспільно-політичної реальності як такої й образу майбутнього держави.

Нова суспільно-політична реальність, кардинальні зміни ціннісних орієнтацій потребують вироблення й нових суспільних смислів (як сукупності цінностей, корегування потреб, нових вимірів проективної діяльності, означення мети й підпорядкованості засобів її досягнення). Обґрунтування такого підходу, очевидно, потребує певного пояснення означеної методологічної позиції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Політичні технології регулювання міжетнічної та міжконфесійної взаємодії у новітніх українських реаліях http://www.ipiend.gov.ua/img/monograph/file/political%20technologies_site_184.pdf